

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
 prihaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
 sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Italijanska ofenziva na severni fronti

Italijanska vojska je prišla v pokrajini Tigre prodirati proti jugu na vseh odsekih - Ni še gotovo, če še ji bodo Abesinci resno uprli že nad Makalo ali šele na jugu - Negotova poročila iz Adis Abebe

Italijanska ofenziva

LONDON, 29. oktobra. Italijansko poveljstvo poroča s severne fronte z datumom 28. t. m., da je prodiranje italijanskih prednjih straž napredovalo preko reke Farasmaje in ni naletelo na večji odpor. Vojska generala Birollija nadaljuje prodiranje še dalje. Brigada fašističnih milicnikov je pa zavzela kraj Adi Nejas v daljavi 15 km od položaja Samajate, kjer je stala poprej. Pri napredovanju so naleteli Italijani le na nekaterih mestih na močnejši abesinski odpor. Splošno se smatra, da je to napredovanje Italijanov pričetek nove splošne ofenzive na severni fronti. To se sodi tudi po tem, ker razvija italijansko letalstvo na vsem področju najživahnije delavnosti. Italijanska letala so bombardirala celo taborišča Abesincev v okolici Magdale, ki leži na poti pota med fronto in Adis Abebo. Prav tako so napravili italijanski letalci izvidniške polete daleč preko Šašabane in vrgli več bomb na abesinske čete. Sedaj nadaljujejo italijanska letala izvidne polete v področju Kvorama.

Operacije večjega stila

PARIZ, 29. oktobra. Agencija »Radio« poroča preko Asmare, da so italijanske domačinske čete, ki operirajo vzdolž kavavanskih cest Adigrat-Makala in Aksum-Makala, dospete do Hansjena in s tem dosegle zvezo z levim krilom italijanske severne vojske. Potemtakem poteka sedaj italijanska frontna črta od usija reke Farashaje in reke Najudri vse do južno od Tekla Ajmanota. V teh operacijah sodelujejo neznatne sile, samo nekaj tisoč vojakov. Pričetek prave ofenzive v večjem stilu se je pričakovalo za sinoči. Tekom današnjega dne se bo najbrže še videlo, ali bodo morali Italijani pri akciji za zavzetje Makale računati z večjim abesinskim odporom ali ne. V vojaških krogih so mnenja o tem deljena. Nekateri menijo, da se bo ras Sejum sedaj odločil za večjo bitko, toda italijanski letalci dosedaj na tem ozemlju niso mogli zaslediti večje koncentracije abesinskih čet.

Odpor ali le zadrževanje

ADIS ABEBA, 29. oktobra. Ras Sejum je sporočil generalnemu štabu, da so pričeli Italijani na črti Aksum-Adua nove operacije. Patrule italijanskih domačinskih čet so neprenehoma v akciji, nad ozemljem krožijo letala, mečejo bombe ter fotografirajo postojanke, zbirajo se pa na posameznih mestih tudi oddelki tankov. Ker je italijansko utrjevanje v položajih zaključeno, je sedanje gibanje gotovo pričetek velikega napada. Ras Sejum pa poroča, da so tudi njegove čete pripravljene. Čete rasa Kase so že v bojih s prednjimi četami italijanskih domačinov, ki se s severa bližajo Makali. Pričakuje se, da se bo že danes pričela velika bitka za to mesto. Izgleda, da bodo Abesinci tokrat vrgli v boj večje čete in ne samo patrule, kakor doslej, ki so imele samo naročilo ovrniti italijansko

napredovanje. Abesinske čete že stoje na določenih položajih.

Negotova usoda Makale

ADIS ABEBA, 29. oktobra. Cesar je že tekom nedelje obvestil vse poveljnike na raznih bojiščih o pripravah za italijansko ofenzivo na severu in na jugu ter izdal obenem strogo odredbo, da posamezni poveljniki ne smejo započeti nikakih samostojnih akcij. Abesinski vojaški krogi so trdno prepričani, da italijanska ofenziva, ki se pripravlja že nekaj tednov ne bo uspela tako, kakor si Italijani zamišljajo. Za zadržanje te ofenzive je izdelan točen abesinski načrt. Vendar pa je položaj na severu še vedno nejasen in še ni znano, ali res nameravajo Abesinci nastopiti proti Italijanom odločno že pri Makali, ali šele bolj na jugu. Nekateri trdijo, da je bil na kronskem svetu napravljen tajen sklep, naj se ras Sejum pri Makali sicer upre Italijanom kolikor le mogoče, ne sme se pa spustiti v tako odločilno bitko, ki bi lahko stavila vse na kocko. Ako bo italijanski napad močan, naj se Makala rajše

izprazni. Civilno prebivalstvo je mesto itak že zapustilo. V primeru ako Abesinci ne bodo sprejeli večje bitke, se lahko zgodi, da bodo Italijani zasedli mesto brez posebnih težkoč.

Nejasen položaj na jugu

ADIS ABEBA, 29. oktobra. Po poročilih z južne fronte se zatrjuje, da ni tam nobenih sprememb. Samo radiofonska postaja v Goraheju se že nekaj dni ne javlja. Tu so prepričani, da Italijani tega mesta gotovo še niso zavzeli, ker tudi sami o tem še ne poročajo, kar bi gotovo takoj napravili, ampak so le italijanska letala najbrže pokvarila postajne naprave. Vendar vzbujajo molk oddajnice v Goraheju precejšnjo zaskrbljenost. Važnost te oddajnice je v tem, ker dobiva Adis Abeba edino preko nje naglo vesti z vse južne fronte. Sicer se pa izve le to, da so močne čete krenile iz Džidžige proti jugu, ne ve se pa do kam so prišle in kakšni so njihovi uspehi. Iz Džibutija pa poročajo, da pripravljajo Abesinci na jugu močno protiofenzivo.

Prve sankcije stopajo v akcijo

Vse države odgovorile pozitivno na okrožnico D. n. — Tudi Amerika in Nemčija za prepoved dobave orožja — Pritisk Anglije — Mala anfanta in balkanska zveza

ZENEVA, 29. oktobra. Tekom včerajšnjega dneva so prispeli tajništvu D. n. že skoraj odgovori vseh držav glede sankcij proti Italiji. Vsi odgovori so več ali manj pozitivni glede že sklenjenih in eventualno še v bodoče sklenjenih sankcij. Posebna pozornost se je posvečala odgovorom nečlanice USA in Nemčije. Amerika odgovarja, da ostane zvesta neutralitetnemu zakonu in ne bo dajala sptim ne orožja ne kreditov. Nemčija pa pravi, da kot nečlanica D. n. sankcij ni dolžna izvrševati, da pa vendar pokaže voljo za sodelovanje pri delu za mir, če bo dobavljala orožja in municije ne Italiji ne Abesiniji. Francija sprejema in bo izvajala vse sankcije sedaj in v bodoče. Anglija pa pričinja sankcije izvajati tudi že v praksi.

PARIZ, 29. oktobra. Francija je izdala danes dekret za izvajanje finančnih sankcij proti Italiji.

LONDON, 29. oktobra. V angleškem zunanem uradu stoje slejkoprej na stališču, da odbijejo vsak predlog za odgođitev finančnih in gospodarskih sankcij proti Italiji. Glede nadaljnega postopanja bo pa jutri sklepala o vsem redna

tedenska seja angleške vlade. Po tej seji bo minister Eden takoj odpotoval v Ženevo z naročilom, da vztraja pri takojšnjem pričetku izvajanja finančnih in gospodarskih sankcij. Angleški listi ugotavljajo, da bo to izvajanje zvezano s precej velikimi težkočami, naglašajo pa obenem, da obstoja v tem oziru med Francijo in Anglijo že dalekosežen sporazum. Tako piše »Daily Telegraph«, da je določitev skupne angleško-francoske politične smeri napredovala že mnogo bolj, kakor se sploh misli.

BEOGRAD, 29. oktobra. Grška vlada je sklenila pozvati predsednika balkanske zveze, naj takoj skliče skupno konferenco zunanjih ministrov držav balkanske zveze in male antante, na katero naj se povabijo tudi gospodarski strokovnjaki prizadetih držav. Na tej konferenci naj bi Českoslovaška, Romunija, Jugoslavija, Grčija in Turčija določile skupno stališče glede konkretnega izvajanja gospodarskih sankcij proti Italiji ter glede kompenzacij za svoje sodelovanje v sankcijski akciji.

Zagate francoske zunanje politike

Francija pripravljena zrahljati vezi s sovjetsko Rusijo? — Poizkus pogajanj z Nemčijo — Nevarnosti Lavalovega laviranja

Pogajanja med Parizom, Londonom in Rimom so potisnila začasno v ozadje sovjetsko-francoska pogajanja o položaju na vzhodu. Sedaj se pa pariški radikalni organ »L'Oeuvre« obširneje bavi s temi pogajanjimi in trdi, da se opaža

med Parizom in Moskvo neka odtujitev, kar vzbuja zlasti veliko nezadovoljstvo na Českoslovaškem. Zatrjuje se, pravi dalje list, da je francoska vlada sklenila pričeti pogajanja z Nemčijo in je pripravljena v tej smeri na neke žrt-

ve, seveda samo na račun sovjetske Rusije.

List pravi, da bo Francija zahtevala sedaj od Nemčije, da ji da trdne garancije glede integritete republike Českoslovaške in neodvisnosti ter samostojnosti Avstrije. V tem primeru bi Francija dala Nemčiji takorekoč proste roke na vzhodu. Čisto naravno je, da so te senzacionalne informacije pariškega dnevnika izzvale v političnih krogih veliko pozornost in se zaradi tega pričakuje sedaj z velikim zanimanjem kongres francoske radikalne stranke, na katerem se bo razpravljalo tudi o teh vprašanjih. Obenem se pa list ukvarja z italijansko-albanskimi pogajanjimi zaradi zapretja Jadranskega morja v primeru sankcij s strani Anglije. To, pravi list, zaenkrat res ni aktualno vprašanje, toda v vrstah balkanske zveze postavlja drugo vprašanje, če v tem morda ni skrita nevarnost za bodočnost?

Nazadnje se list bavi tudi s skorajšnjimi pogajanjimi za novo interpelacijo Lorcarnskega pakta, in pravi, da se bodo pogajanja pričela v kratkem med Berlinom in Parizom ter Parizom in Londonom. V Parizu se za pričetek prihajnjega meseca pričakuje z gotovostjo prihod Hitlerjevega diplomatskega zaupnika von Ribbentropa. Preteklo soboto je sprejel Hitler glavnega urednika »L'Informationa«, ki je znan kot najboljši Lavalov zaupnik. »Echo de Paris« pa dodaja k temu, da je Hitler sprejel tega francoskega novinarja zelo prijateljsko, vendar je skoraj gotovo, da prihaja tudi Laval malo prepozno, ker se bo Hitler gotovo rajše odločil za dovršitev angleško-nemškega prijateljstva, kakor za pogajanja s Francijo. V takih razmerah, ugotavlja »Echo de Paris«, nimajo glasovi o nekakšnem nemško-francoskem zblizanju nobenega smisla, ker ne obstojajo za nje nobeni razlogi.

Pred krizo francoske vlade?

PARIZ, 29. oktobra. Pariški listi se obširno ukvarjajo z vprašanjem upliva sklepov radikalnega kongresa na nadaljnje politično življenje Francije. Ugotavljajo, da se je kongres izjavil za brezpogojno ohranitev zveze med levčarskimi strankami in se more ta sklep smatrati kot uradni pristop radikalno-socialistične stranke k ljudski fronti, ustanovljeni pred državnim praznikom 14. julija. Na ta način bi lahko razpadla sedanja vladna koalicija. Radikalna stranka se občutno nagiba na levo in je že skoro na isti črti s socialisti. Figaro pravi celo, da je radikalni kongres postavil na pot, po katerem mora vlada, peklenski stroj, katerega ura je samo pogojno tempirana za eksplozijo. »Le Jour« pa meni, da je po radikalnem kongresu dejansko že odprta ministrska kriza in bo vlada morala odstopiti, ali pa bo vržena v parlamentu, čim se sestane.

STARHEMBERGOVE SKOMINE.

LONDON, 29. oktobra. Reuter poroča z Dunaja, da je imel nedavno knez Starhemberg v Linzu govor pred svojimi najožjimi prijatelji, v katerem je dejal, da je njegov namen doseči proglasitev za regenta Avstrije. Dejal je, da bi bil lahko postal sedaj kancelar, je pa to odklonil zaradi stališča nekaterih katoliških krogov in pa zaradi tega, ker aspirira na položaj državnega poglavarja. Nadalje je naglasil, da je kneževska odnoseno grofovsko rodbina Starhembergov mnogo starejša od bivše avstrijske vladarske hiše Habsburg.

S stanovske fronte

Žilav boj naših obrtnikov za njihov življenjski obstanek

Enoten in solidaren nastop obrtništva v vseh stanovskih zadevah - V 47 združenjih je včlanjenih skupno 5.391 članov

Kakor smo že včeraj poročali je imel mariborski Okrožni odbor obrtniških združenj preteklo nedeljo pomembno zborovanje, ki so se ga udeležili predstavniki vseh obrtniških panog na področju severnega dela naše banovine. Na zborovanju so stvarno in resno razpravljali o vseh zadevah obrtništva ter je bil dosežen enoten nastop za izboljšanje današnjega kritičnega položaja, ki pritiska k tlom obrtnike in resno ogroža njihove življenjske pogoje.

Iz poročil posameznih funkcionarjev mariborskega okrožnega odbora posnemamo, da se položaj obrtništva pod pritiskom današnjih težavnih prilik slabša iz dneva v dan. Ni je stroke, ki bi zaobeležila izboljšanje in je zaposlenost v rokodelskih obrtih naravnost minimalna. Na oblačilne stroke pritiska vedno bolj industrija, gradbene stroke pa so brez zaposlitve. Mimo tega pa se izdajajo razne zaščitne naredbe druga za drugo, ki še otežkočajo položaj naših obrtnikov. Kmetiška zaščita ni dosegla zaželjenega, ponovno znižanje plač državnim in samoupravnim uslužbencem pa je hudo za delo tudi obrtništvo.

Mariborski okrožni odbor posluje že dve leti in šteje 47 obrtniških združenj, ki imajo skupno 5.391 članov, ki zaposlujejo 2471 pomočnikov in 2015 vajencev. Ožja uprava je imela 22 sej in 4 sestanke, na katerih so se obravnavale vse važnejše zadeve obrtništva. Posvečalo je veliko pozornost vajenskemu domu v Mariboru in sta bila v kuratorij imenovana gg. Franjo Novak in Josip Šabeder. Lepo je uspel tudi Obrtniški teden, ki pa žal ni naletel na pravilno razumevanje v širši javnosti. Nadalje je uprava poslala Zbornici predloge o imenovanju članov mojstrskih izpitnih komisij in razpravljala o uredbi glede številčnega razmerja vajencev s pomočniki. Odločno se je zavzela proti oproščanju vajencev, ki

se niso učili pri rokodelskih mojstrih, marveč po tovarnah, zavodih in celo v kaznilnicah. Obširno spomenico je uprava poslala ministrstvu socialne politike za ukinitvev Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu, zahtevala je avtonomno preureditev zavarovanja delavstva po banovinah, obenem pa znižanje dajatev za socialno zavarovanje obrtniškega pomožnega osebja. Tudi je uprava pokrenila akcijo za povečanje zastopstva obrtništva pri mariborski poslovalnici Zavoda za pospeševanje obrti.

Z vsi odločnostjo pa je uprava Okrožnega odbora podprla akcijo Združenja krojačev in sorodnih strok v Mariboru proti izigravanju zakonitih predpisov ob priliki letošnjega Mariborskega tedna, ko se je dovolila trgovcu z mešanim blagom revija modnih izdelkov. Največje pa je bilo upravnino prizadevanje v boju s šušmarstvom. Uprava je posredovala pri obrtnih oblasteh v številnih zadevah rešitve prijav šušmarjev in storila vse za obrambo in zaščito koristi obrtništva. Zaželjenega uspeha pa ni imela, ker obrtne oblasti premalo rigorozno izvajajo določbe zakona o obrtih. Osnutek zakona o pobijanju neupravičenega izvrševanja obrti je že izdelan in ni razumljivo iz katerih razlogov se odlaga uzakonitev.

Pisarna Okrožnega odbora je imela v preteklem poslovnem letu dela preko glave. Razposlala je mnogo okrožnic z navodili pravičnega poslovanja združenj in obvestili novih naredb in predpisov. Prejela okrog 1000 dopisov, odposlala pa 2175. Posameznim članom, ki so se oglašali v pisarni, je nudila nasvete v najrazličnejših zadevah. Pomagala jim je pri sestavi davčnih prijav in pritožb. Založila je vse potrebne tiskovine za združenje in jim pomagala pri njihovem poslovanju.

grad, ki so ga uradno prekrstili v Istanbul, takšen, kakršen je bil. Mesto ni iz isto samo, tako je celo romantična tudi ne sluha. V nekatere dele prodira evropski duh silno počasi in je tudi turške napise že zamenjala latinica. Kakor mesto samo, tako je celo romantično tudi njegova okolica. Preliv Bospor, po katerem se preliva Črno morje in leži ob njem na azijski obali turško mesto Skutari.

Iz Carigrada je predavatelj popeljal verne poslušalce skozi Dardanele po Egejskem morju v grške Atene. Z divnimi skioptičnimi slikami je prikazal najprej lepoto atenskega pristanišča Pirreja, nato pa grške prestolnice same. Atene in Pirej štejeta skupno okrog 900 tisoč prebivalcev. Grška prestolnica je zvezana s svojim pristaniščem z dvema 6 kilometrov dolgima železniškima progama in podzemno železnico. V zgodovini je doletela slavne Atene različna usoda, toda pomen tega središča stare kulture in slave se je ohranil do današnjih dni. Mogočni spomenik na Akropoli in neštete druge zgodovinske priče dokazujejo veliko kulturo starih Grkov. Arhitektonsko pa se Atene kakor dan in noč razlikujejo od Carigrada. Tudi vse večje in pomembnejše javne zgradbe so zgrajene v grškem slogu. Mogočni stebri in stopnišča dajejo atenskim zgradbam posebno značilnost. Najmogočnejše poslopje je muzej, silno lepa pa je tudi grška univerza.

Kairo se je zadnja desetletja naglo razvilo in šteje danes 1.100.000 duš. Po zunanji podobi pa je ohranilo svoj stari značaj. V mogočnosti nekaterih zgradb se kaj smešno odraža primitivnost stanovanjskih hiš bogatih in siromašnih

Kairčanov. Silno močan vtis napravijo na tujca nekatere džamije, zgrajene iz rdečega in belega mramorja, okrog njih pa palmovi nasadi. V mestu je živahno razvita trgovina in so kajirski trgovci in prodajalci silno vsiljivi ljudje. Vsemu mestnemu življenju se pozna pečat vročega afriškega solca. Najznamenitejše pa so piramide, ki se majhnim gričem

podobno dvigajo z raznih tal. Okolica mesta je zelo siromašna. V vaseh prebivajo tako imenovani fedali, ki so veliki siromaki in živijo ob palmovih plovih zelo skromno. Njihova bivališča so iz protja in ilovice, pokrita navadno z gnojem. Prebivalci se oblačijo po arabsko v dolga bela ali pisana narodna in svilena oblačila.

Iz naših društev

Izredni občni zbor starešinstva JAD Triglava

Proslava šestdesetletnice društva in petindvajsetletnice starešinske organizacije

Akademsko starešinsko društvo »Triglav« v Mariboru je imelo v nedeljo 27. oktobra svoj izredni občni zbor v restavraciji hotela »Orel«, na katerem je razpravljalo o proslavi 60-letnice akademskega društva »Triglav« in 25-letnice obstoja starešinske organizacije. Dne 15. decembra letos poteče namreč točno 60 let, odkar je bilo v Gradcu ustanovljeno »Akademsko tehnično društvo Triglav«, pred 25 leti se je pa ustanovila še »Starešinska zveza bivših članov akademskega društva Triglava«.

Leta 1925. se je obhajala v Mariboru 50-letnica »Triglava« na sijajen način, kar je vsakemu Triglavaru prav gotovo še v najboljšem spominu. Ker pa pritiska na nas še vedno težka gospodarska depresija in ker je pravkar izvršena redukcija uradniških plač težko zadela

tudi večino članov starešinstva, je občni zbor soglasno ugotovil, da ni mogoče proslaviti te 60-letnice in 25-letnice tako, kakor se je proslavila 50-letnica pred desetimi leti. Sklenil je izvesti proslavo na skromnejši način, prirediti bo v soboto 14. decembra zvečer v Mariboru le jubilejno zborovanje in v zvezi s tem družabni večer vseh Triglavancov in njihovih družinskih članov.

Občni zbor je s tem v zvezi sklenil obvestiti o proslavi in načinu proslave že sedaj vse člane starešinstva in aktivne člane JAD Triglava ter jih povabiti, da se 14. decembra letos zberejo v čim večjem številu v Mariboru, da obude spomine na lepa akademska leta in srečnejše pretekle čase. Po teh sklepih je bil izredni občni zbor zaključen.

Kulturni razgledi

Veliki adresar je izšel

Veliki adresar samoupravnih mest Maribora, Celja, Ptuja in občin bivše Mariborske oblasti je najvernejša slika gospodarskega, nacionalnega in kulturnega življenja severnega dela naše banovine

Težko pričakovani in tako nujno potrebni veliki adresar avtonomnih mest Maribora, Celja, Ptuja in občin bivše mariborske oblasti je dotiskan in je izšel. Naj takoj uvodoma naglasimo, da je Veliki adresar najvernejša objektivna slika vsega našega udejstvovanja, ki stvarno razkazuje vse naše kulturno, nacionalno in gospodarsko življenje na ozemlju bivše Spodnje Štajerske, za katerega se bori tujec, ki v svoji propagandi vselej operira z geopolitičnimi momenti. V Velikem adresarju je vse prikazano tako, kakor je, nič ni potvorenega, nič samohotno spremenjenega. Zato pa bo Veliki adresar z velikim pridom služil slehernemu javnemu delavcu, vsakemu pridobitniku, majhnim in velikim, učitelju, uradniku, z velikim pridom se ga bodo posluževali vsi sloji, ker so vsi podatki v njem dejansko prikazani, absolutno zanesljivi in kontrolirani. Skratka: tako popolne slike še nima nobeno mesto in pokrajina v naši državi in je v tem pogledu Maribor prvi.

V uvodni besedi se »Veliki adresar« sam najlepše predstavlja svojim naroč-

nikom. Na željo trgovskih, obrtnih in industrijskih krogov Maribora in po njih navodilih in nasvetih se je mariborska Tiskovna založba ob desetletnici svojega obstoja odločila prevzeti to častno, čeprav težavno nalogo, da izda veliko informativno knjigo, ki smo jo vsa leta po osvobojenju kravo potrebovali. »Veliki adresar« je sestavljen po izvirnih podatkih vseh važnejših institucij, društev, uradov, korporacij, zadrug itd. ter je po 16 mesecih vztrajnega dela, organiziranja, nabiranja, večkratne kontrole in z občutljivimi gnotnimi stroški zagledal belj dan. Tiskovni založbi se je na podlagi sistematičnega in dobro premišljenega dela posrečilo izdati knjigo, ki je prva v naši državi. Tudi je Tiskovna založba s svojim »Velikim adresarjem« ustregla željam pridobitnih krogov in splošnosti ter pripomogla k spoznavanju krajev, njih produkcije, trgovine in vsesplošnega gospodarskega in socialnega napredka. Tako je doprinesla prav gotovo važen prispevek k naši domači informativni literaturi in ji k temu uspehu javno in iskreno čestitamo.

Domači razgledi

Carigrad — Atene — Kairo

Zanimivo potopisno predavanje ljubljanskega profesorja Mlakarja v Ljudski univerzi

Mariborčani smo hvaležni Ljudski univerzi, da je povabila znanega predavatelja g. prof. Janka Mlakarja iz Ljubljane, ki nas je sinoči v pisanih besedah popeljal iz prestolnice nekdanjega močnega turškega carstva skozi zgodovinske Atene v egiptovsko deželo in njeno glavno mesto Kairo. Predavatelj nam je v živahnih izjavah opisal in s pomočjo številnih skioptičnih slik predočil romantično potovanje iz Carigrada preko Aten v Kairo ter tako marsikomu pogasil, nekaterim pa podžgal željo videti te kraje, kjer se je odigral tako velik in pomemben del zgodovine človeštva.

Iz sinočnjega predavanja g. prof. Mlakarja povzamemo, da se turška prestolnica v zadnjih desetletjih po svoji zunanji podobi ni mnogo spremenila. V ozke in skrivljene ulice Carigrada, ki šteje danes nad 600.000 duš, še ni dahnil urbanistični duh srednjeevropskih mest. Le nekaj glavnih ulic, cest in javnih prostorov je moderno urejenih, celo asfaltiranih, povsod drugod pa še kraljuje nekdanja slava turškega mesta. Lesene hiše z zamreženimi okni, storete džamije z minareti, zapuščene palače turških paš in razkošni ter dragoceni predmeti bogatih muzejskih in zgodovinskih zbirk pričajo tujcu o lahkem in razkošnem življenju turškega mesta. Naj omenimo samo zlati prestol, ves posejan z dragocnimi kamni, za katerega je Carigradom ponujal Rockefeller 42 milijonov dolarjev. In nešteto hranijo še drugih dragocenosti, ki predstavljajo milijonske vrednosti. Zanimivo je tudi, da današnji Turki ne nosijo več fesov in da se vsi dosledno pokoravajo ukazom svojega vrhovnega poglavarja. Torej kdor bi rad Turke videl, naj ne hodi v Carigrad. Po svojem značaju pa je še danes Cari-

Ptujske novice

Ptujske komunalne zadeve. V ponedeljek 28. oktobra se je vršila redna javna seja mestnega sveta pod predsedstvom mestnega župana ob prisotnosti okrajnega glavarja g. dr. Vidica. Uvodoma je mestni župan sporočil, da intervencija pri banki upravi radi nadaljevanja regulacije Grajene, da se nudi zaslužek brezposelnim, ni uspela, ker banka uprava nima za letošnje leto več tozadavnega kredita. Treba bo torej obnoviti izdatno pomožno akcijo za brezposelne. Nadalje je župan pokrenil akcijo dogovorno z drugimi lokalnimi faktorji, da se uvede na progi Ptuj—Čakovec še nekaj vlakov, ki bi bili za ptujske prilike skrajno potrebni. Tudi je mestni župan interveniral pri banki upravi, da se spopolni stalež učnega osebja na mestni deški osnovni šoli, kjer trpi pouk radi nezadostnih učnih moči. Končno se izreče univerzitetnemu profesorju dr. Valterju Schmidu topla zahvala za krasno uspehe pri odkopavanju starin na Hajdini. Zdravstveni dom v Mariboru je pokrenil akcijo za ustanovitev šolske poliklinike v Ptuj, in sicer za mesto kakor tudi za okolico. Mestna občina se obveže za

združeno šolsko polikliniko v Ptuj, dati pa razpolago potrebno zemljišče. V kolikor bi se zaenkrat ne mogla postaviti posebna zgradba, je občina pripravljena staviti brezplačno na razpolago vsaj za silne prostore. Dalje je občina pripravljena k materialnim izdatkom po proračunu šolske občine prispevati do 50 odst. materialnih izdatkov, toda pod pogojem, da se k tem prispevkom pritegnejo tudi okoliške občine, ki jim bo poliklinika na razpolago. Mestni svet je nadalje odobril najeto posojilo v znesku treh milijonov dinarjev za investicijo ali konverzijo obstoječih dolgov ter posojilo v znesku 500.000 Dir. v svrhu investicije (tehnične, elektrifikacije žage, zbiralni kanal ob Dravi). V kolikor je bilo slednje posojilo dejansko doseženo, bo zadeva glede zbiralnega kanala ponovno predložena v podrobno sklepanje mestnemu svetu. Mestni svet je tudi sklenil, da se uvoznina za fižol zniža od 5 na 3 pare za kilogram. Sklepi mestnega ubožnega sveta, glasom katerih se nekaterim prošilcem prizna ubožna podpora, nekaterim pa se ista zviša, se potrdijo. Po javni seji se je vršila tajna seja, na kateri so obravnavali po večini personalne zadeve.

Mariborske in okoljske novice

Kolosalen uspeh prvega mariborskega sadnega sejma

Prodana so bila vsa jabolka — Po sejmu se je znatno dvignila cena na Glavnem trgu — Mariborski sejem so obiskali avstrijski, nemški, madžarski, italijanski, francoski, češki in domači trgovci

Sinoči je bil brez posebnih ceremonij zaključen prvi mariborski sadni sejem, ki je nadvse pričakovano naravnost kolosalno uspel. V Maribor so prišli tuji trgovci in pokupili vse sadje, kar je imelo za posledico, da se je dvignila cena sadja na domačem trgu. Prvi mariborski sadni sejem je obiskalo 124 avstrijskih trgovcev, 32 madžarskih, 26 italijanskih, 11 francoskih, 82 nemških in 19 čeških. V Francijo so bile prodane že takoj prvi dan vse kanade, in sicer skupno 703 zabojl, v Italijo 650, ostali zabojl pa v Nemčijo in Avstrijo, dočim je bilo za beograjski trg prodanih 361

zabojev. Naravnost kolosalen je bil tudi finančni efekt prodaje, saj so težki tisočaki ostali na naših tleh za naše sadje, kar bo nedvomno znatno povzdignilo že prvo leto napredek našega sadjarstva. Cene sortiranemu prvovrstnemu sadju so se sukale od 4.50 do 5 Din kilogram. Od prodanega sadja je bilo 1500 zabojev prodanih za eksport, za lokalni mariborski trg pa je bilo prodanih okrog 400 zabojev. Sadni sejem je obiskalo s šolskimi otroci nad 15.000 oseb, kar je nedvomno povzdignilo veliko zanimanje za prvo tovrstno prireditel v Mariboru.

Iz železniške službe. Prometni uradnik Albert Verhovšek je premeščen od tukajšnjega koroškega kolodvora k glavnemu kolodvoru. Na mariborski glavni kolodvor pride prometni uradnik Stanislav Gederer, doslej v Rakeku. Administrativni uradnik Josip Čeh je premeščen od tukajšnje kurilnice k mariborskemu glavnemu kolodvoru. Prometnik Franc Oset pride od glavnega kolodvora na koroški kolodvor. Premeščen je prometni uradnik Albin Zakotnik iz Ptujia na mariborski koroški kolodvor.

Bog daj srečo! Poročili so se te dni v Mariboru: Miroslav Belina, poštni uradnik in Pavlina Plaš, posestniška hči; Anton Kegl, kolarski pomočnik in Julijana Straus, tkalka; Leo Medvešek, mizarski pomočnik in Ana Kužner, kuharica; Anzelm Habina, železniški delavec in Jožefa Speč, služkinja; Rudolf Vranič, mizarski pomočnik in Marija Homčak, trgovska pomočnica; Martin Juvan, inženjerski narednik in Marija Kolšek, zasebna uradnica; Josip Pristovnik, ključavničar in Alojzija Germ, tkalka.

Gradbeno gibanje. Gradbeno dovoljenje so dobili: Hedvika Herogova za prizidek stopnišča na hiši Vipavčeva ulica 36, tvrdka Radio-Starkel za namestitev reklame »Neon« na hišo Trg svobode 1, tvrdka »Karlo« za namestitev reklame na hiši Trg svobode 1, Josip Skaza za namestitev reklamne table na hiši Glavni trg 14 ter Mariborska tiskarna za namestitev reklamnega kioska na Aleksandrovi cesti. Uporabno dovoljenje sta dobili hiši posestnik Kristina in Ljudmila Kanter za dovršeno dvonadstropno stanovanjsko hišo v Kežarjevi ul. 14.

Kaj pa je tebe treba bilo... Bajle nameravajo pri Mestnih podjetjih ustanoviti poseben reklamni oddelek. Davkoplačevalce bi predvsem zanimalo, koliko bo zopet stal ta »špas«. Če je doslej šlo brez tega oddelka, zakaj ne bi šlo odlej?

Ogromna jedilna buča. Posestnik trgovca in gostilničar g. Franc Ridl na Pobrežju na Zrkovski cesti je pridelal ogromno jedilno bučo iz domačega semena. Krasen sadež tehtá 32 in pol kg. Imenovani ima še več takih plodov na njivi, a so vsi na videz lažji.

Promet na dan Vseh svetih. V smislu § 3 naredbé bana dravske banovine o zaščiti javnih cest in varnosti prometa na njih z dne 30. V. 1933 S. l. 307-48-1933 se ob priliki obiska grobov na Pobrežju na dan Vseh svetnikov dne 1. novembra 1935 med 12. in 19. uro brezpogojno prepoveduje vožnja za vse vrste vozil ob Pobreški cesti, to je od začetka državne mostu na Kralja Petra trgu do Mejne ulice. Ta prepoved se ne tiče mestnih avtobusov. Vozovi, namenjeni na obe pokopališči, naj vozijo po Tržaški cesti in Našipni ulici do Pobrežja in nazaj.

Velika prireditel v dvorani Union. I. godbeno društvo tekstilnih delavcev v Mariboru priredi v soboto 9. novembra 1935 tekstilni ples (martinovanje) z različnimi zabavnimi točkami v vseh prostorih dvorane Union. Začetek ob 20 uri. Vstopnina 5 Din, za člane 3 Din.

Opozorilo trgovcem in industrijcem. Pomočniški odbor je bil opozorjen, da pobirata dva tujca prispevke za brezposelne pomočnike pod njegovim imenom. Pomočniški odbor ugotavlja, da ista nimata nobene zveze s Pomočniškim odborom Združenja trgovcev v Mariboru, niti nam ni znano, v kake svrhe se ta denar uporablja. Oblastno ovelovljeno pooblastilo je izstavljeno na edinico, ki nam je popolnoma neznan. To v vednost in opozorilo! Odbor.

Dva velika eksperimentalna večera gospoda Svengalija v sredo 30. in v četrtek 31. oktobra v »Veliki kavarni«.

Pevci Ipvčeve župe se zberejo na dan Vseh svetih na pokopališču na Pobrežju pred kapelico ob 15. uri. Uprava Ipvčeve župe.

Nočno lekarniško službo imata danes v torek Minašikova in Savostova lekarna, jutri v sredo pa Königova in Albaneževa lekarna.

Zgrudila se je včeraj popoldne v Wildenrajnerjevi ulici 50-letna zasebnica Marija Roterjeva in negibno obležala. Roterjeva je onemogla radi srčne hibe. Reševalci, ki so ji prihiteli na pomoč, so jo nemudoma odpeljali na njen dom.

Zagovarja se s silobranom. Šmarješki orožniki so aretirali 30-letnega Srečka Špringerja, ki je priznal, da je dne 14. oktobra zabodel 24-letnega posestniškega sina Jožefa Kurnika od Sv. Marjete ob Pecnici, ki je, kakor smo poročali, poškodbam v mariborski splošni bolnišnici podlegel in ki so ga danes pokopali na šmarješkem pokopališču. Aretirani Špringer se zagovarja, da je Kurnik njeg napadel in da se je v samoohranbi poslužil noža. Tudi zatrjuje, da je bil vinjen. Orožniki so ga prepeljali v zapore tukajšnjega okrožnega sodišča.

Kostanj je v Morju dober... Posestniku Matevžu Pokrivaču iz Morja pri Framu so odnesli več sto kilogramov kostanja. Rački orožniki so aretirali 35-letnega Konrada Š., ki je priznal, da je kradel kostanj in da ga je prodal nekemu trgovcu. Konrada Š. so odpravili v zapore tukajšnjega okrožnega sodišča.

Dvonožni lisjaki so se pojavili na Vranjem vrhu pri Čmureku ter izpraznili posestniku Jožetu Štifterju kurnik. V kurniku niso pustili niti ene kokoške, ki bi mogla biti za seme.

2400 Din je izginilo iz omare v stanovanju uradnika ruške tvornice za dušik Štefana Djurakoviča. Za neznanimi vlomilci se vršijo poizvedbe.

2300 Din je izginilo kontoristnji Jeli Germekovi pri tvrdki Bauman v Št. Ilju. Omenjeni denar je bil v predalu pisalne mize. Za skrivnostnim krivcem se vršijo poizvedbe.

Drzni rokomavhi so vdrlj v stanovanje posestnice Julijane Raj v Dolgi vasi ter odnesli obleke, čevlje in nekaj gotovine. Osumljenega 28-letnega H. G. so orožniki aretirali.

Kolesa izginjajo. Delavki Filomeni Šutovi iz Bresternice je neznan zlikovec ukradel izpred neke tovarne v Košakih skoraj novo žensko dvokolo znamke »Puch«. Kolo ima evidenčno številko 2-53791-20.

Kolesa krađejo. Včeraj je nekdo ukradel trgovskemu vajencu Rajku Verbrjaku izpred sreskega načelstva kolo z evidenčno številko 96865. — Istega dne je bilo tudi izpred sreskega načelstva ukradeno kolo posestniku Ivanu Kumriču, in sicer znamke »Steyer«, ki je bilo registrirano s številko 73903. Policija skuša izslediti storilce.

Zanjke na Dravskem polju. Sezona divjih lovcv je tu. Dravskopoljski zanjkarji so stopili v živahno akcijo, pa tudi orožniki ne zaostajajo v živahnosti poizvedovanja in preiskav. V okolici Rač so iztaknili kar 30 takšnih zanj, v katere se je bilo ujeti precej zajcev.

V plamenih... Posestniku Ivanu Klemenčiču pri Sv. Martinu pri Vurbergu je pogorelo gospodarsko poslopje. Škoda je precejšnja.

Požar. Pri posestniku Francu Tašnerju v Črmlji pri Sv. Bolfenku je preteklo noč izbruhnil velik požar, ki je upelnil obširno gospodarsko poslopje z vsemi poljskimi pridelki in gospodarskim orodjem vred. Gasilci iz Biša so preprečili, da se ogenj ni razširil na sosednja poslopja. Škoda znaša nad 20.000 Din in je krita le deloma z zavarovalnino. Na kak način je požar nastal, še ni pojasnjeno.

Maribor bo vreme. Padavine 1.7, relativna vlaga 81, minimalna temperatura 2.6, maksimalna 16.4, barometer 733.6.

Razne vesti

Knez namestnik v Londonu. Predvčerajšnjim ob 13.15 uri sta Nj. Vel. kralj Jurij in kraljica Mary priredila v wickinghamskem dvorcu kosilo na čast Nj. kneza namestnika Pavla in kneginje Olge. Po kosilu je knez Pavle ostal celo uro v razgovoru s kraljem Jurijem. Prestolonaslednik Waleski princ je popoldne ob 5. uri v windsorskem dvorcu priredil večerjo na čast Nj. Vis. kneza Pavla in kneginje Olge.

Kraljevi namestnik dr. Rađenko Stankovič se je vrnil iz Novega Sada v Beograd.

Iz davčne službe. K davčni upravi Maribor okolica je premeščen Dominik Šmid, doslej kontrolor v Šoštanju. K davčni upravi Ptuj Ljudevit Avšič, doslej kontrolor v Škofji Loki. K davčni upravi v Mursko Soboto Alojzij Germovšek, doslej kontrolor v Novem mestu.

Iz rudarske službe. Napredoval je pri direkciji državnega rudnika v Velenju za rudarskega svetnika VI. skupine inž. Slavko Trobei.

Spominsko ploščo so odkrili Ivanu Balonu, utemeljitelju novega slovenskega vinogradništva, v nedeljo 27. oktobra na Bizeljskem. Odkritje se je izvršilo na prav slovesen način in ob številni udeležbi naših vinogradnikov. Veliki pokojnik Ivan Balon je bil oče gospe Ivanke dr. Lipoldove, soproge bivšega mestnega predsednika mariborskega dr. Frana Lipolda.

Žena — teolog. Edini ženski teolog v naši državi je postala gdč. Vera Ilič iz Beograda, ki je dosegla te dni na pravoslavni bogoslovni fakulteti v Beogradu diplomu.

Kako je bilo naše delavstvo zaposleno v avgustu. V mesecu avgustu je bilo v vsej državi zavarovanih pri SUZORu in njegovih okr. uradih 586.688 delavcev in nameščencev, od katerih je bilo ženskih 155.688. V primeri s prejšnjim mesecem je naraslo število zavarovancev za 10.115, v primeri z avgustom 1934 pa za 27.704 ali za 4.96%. V primeri z avgustom 1933 pa je število zavarovancev naraslo celo za 47.862. Največji absolutni prirastek izkazuje okrožna urada v Nišu (za 4.921 več) in v Sarajevu (za 4.578). Tudi relativno je prirastek zavarovancev v obeh teh okrožnih uradih največji in sicer v Nišu za 19.35%, v Sarajevu pa za 17.93%. Zmanjšalo se je število zavarovancev v Karlovcu za 729 ali za 5.59% in v Sušaku za 360 ali za 2.60%. Število zavarovancev je naraslo v vseh treh zasebnih bolniških blagajnah, in sicer absolutno najbolj pri »Merkurju« za 5-6, relativno pa najbolj pri Trgovski omladini v Beogradu, kjer se je povečalo za 11.80 odstotkov. Povprečna dnevna zavarovana plača je znašala v avgustu 21.72 Din, to je za 0.57 Din manj ko v avgustu 1934. Skupna zavarova-

GRAJSKI KINO Telefon 22-16

Od danes dalje ekspedicijski film

„Abesinija 1935“

Abesinija je film, ki ga mora vsakdo videti! Abesinija je film napravljen na kraju samem pod vodstvom dr. Riklji. Nabavite si vstopnice v predprodaji. Pripravlja se: božanstvena Greta Garbo. Vsi kinoprostorji toplo kurjeni

Kino Union. Danes zadnjič krasni dunajski film »Dunajski valček«. Sledi najboljša veseloigra, opereta »Ljubavne melodije« (Clo-Clo) z Marto Eggert, Roif Wanka, Hans Moser-om.

Narodna gledališče

REPERTOAR.

Torek, 29. oktobra ob 20. uri: »Bratje Karamazovi«. Red A. Znižane cene.

Sreda, 30. oktobra: Zaprto.
Četrtek, 31. oktobra ob 20. uri: »Tartuife«. Red B. Gostuje član ljubljanske drame Emil Kralj.

Petek, 1. novembra ob 20. uri: »Izdaja pri Novari«. Znižane cene.

Prvak ljubljanske drame Emil Kralj, eden najvidnejših stebrov ljubljanskega gledališča, gostuje v četrtek 31. t. m. v naslovni vlogi Moliereove komedije »Tartuife«, ki jo je že ob ljubljanski premieri kreiral z največjim uspehom. Emil Kralj je zrel umetnik ter so njegove kreacije vselej dogodek za slovensko gledališko življenje. — Predstava bo za red B.

O Vseh svetih zvečer ponove pretresljivo in izredno učinkovito Arxovo dramo »Izdaja pri Novari«, ki je razpoloženju tega dne prav primerna. Veljajo znižane cene.

Režiser Peter Malec študira istočasno z opereto Rostandovo efektno igro »Vest«. (»L'homme que j'ai tué«.) Sodelujejo Kraljeva, Rasbergerjeva, Gorinškova, Furijan, Blaž, Gorinšek in Štandeker.

vana plača je znašala 318,58 milijona Din, dočim je znašala v juliju samo 311,5 milijona Din.

Prvi sneg na liški progi. Padel je od Plaškega do Vrhovine. Tudi po dalmatinskih hribih je včeraj zapadel prvi sneg.

Tudi v Budimpešti gredo cene kruhu kvišku. Podražil se je za 20 para pri kilogramu.

Francoske »zelene srajce«. Na velikem zborovanju francoskih kmetov v Montaubanu, ki se ga je udeležilo v nedeljo preko 20.000 kmetov, so se prvokrat pojavile zelene srajce kot obrambna organizacija proti levičarskim elementom, ki so hoteli zborovanje motiti.

Novi tip borbenega letala so konstruirali v Italiji. Hitrost znaša na uro 450 km.

Po vsem svetu padajo žrtve elementarnih katastrof. Pri Revalu so valovi porušili betonsko zidovje za zaščito obale. V Domu ob pomeranskem Primorju so se razbile tri motorne ribarske ladje. Na cesti Pariz—Amiens je v avtomobilu zgorelo 5 oseb. V Tokiju je okoli 10.000 hiš pod vodo, ker so se utrgali oblaki. Tri železniške postaje so odrezane od sveta. Vlak, ki vozi od Korjama do Taira na Japonskem, je zgrmel v reko Nad-suikama, ker se je železniški most podrli. Žrtev je ogromno. V okolici Shanga-ja je jezero Ven Ran prestopilo bregove in poplavelo okoli 200 vasi. Na Haitiju je postalo okoli 2000 ljudi žrtev poplave. Radi neprekinjenih nalivov je zmeččana zemlja povzročila, kakor poročajo iz Tokija, da je cel vlak iztiril. Bilo je 11 mrtvih in okoli 50 ranjenih.

Športna gibanje

OOLNP v Mariboru, službeno. Program za 2. november 1935: V Mariboru, igrišče SK Rapida: ob 13.15 uri: SK Rapid mladina; SK Železničar mladina, prijateljska tekma; ob 14.30 uri: SK Rapid I.; SK Čakovec I., prvenstvena tekma. — V Ptuj, igrišče SK Drave: ob 14.30 uri: SK Drava; SK Lendava, prvenstvena tekma. Službujoči odbornik v Mariboru g. Fišer, v Ptuj g. Celoti-Tajnik.

„Čuvajte Jugoslavijo“

MARIJ SKALAN

ROMAN

Sida Silanova

»Zakaj si ga ne bi ogledala? Še zadnjič za slovo? Bil je vendarle moj mož in umrl je zaradi mene,« si je dejala in se naposled odločila.

Odšla je po stopnicah v pritličje. Vrata v Ervinovo pisarno so bila odprta. Soba je bila izpraznjena in črno dekorirana. V sredini je stal oder in na njem je ležal mrtvec med cvetjem in prižganimi svečami. Pri odru je stala stara Matilda in nekaj popravljala. Ko je zagledala Sido je preplašeno prihitela k njej:

»Ne hodite bliže, gospa.«

»Čemu ne bi hodila?« je vprašala Sida začudeno in tako mirno, da je starčka ostrmela in ni več vedela, kaj naj odgovori.

»Tako...« je zajecjajala, mislim...«

Sida ji ni odgovorila. Stopila je dalje tik k odru in se ozrla v Ervinov strahotno spremenjeni obraz. Nekaj kratkih hipov je strmela vanj nemo, nato je pa nenadoma kriknila in izbruhnila v krčevito ihtenje. Matilda je prestrašena priskočila, jo prišla za roko in vlekla proti vratom. Sida se je sprva trmasto upirala, potem je pa odsunila staro služabnico in v divji naglici zbežala po stopnicah. V svoji sobi je zviška telebnila na divan. Telo ji je pretresalo nemo ihtenje, roke so ji nervozno grabile po pregrinjalu. Potem je obležala negibno z zaprtimi očmi, brez besed in brez solz. Objelo jo je neko čudno, letargično razpoloženje, v katerem je ugašalo vse v njej in okoli nje. Odklonila je vsako hrano in na vprašanja Matilde in Helene sploh ni odgovarjala. Samo Matildi je naposled dejala:

»Ne maram nikogar. Pustite me samo.«

Ko starčka ni hotela oditi, je vstala, jo prišla za roko, peljala k vratom ter jih za njo zaklenila. Od vrat se je vrnila na divan.

Po odredbi Evgena Rogana, ki se je pripeljal že dopoldne v Hrušnico, se je Ervinovo truplo prepeljalo v Maribor, da se položi k zadnjemu počitku v novi rod-

binski grobnici, v kateri je že ležala krsta Adolfa Rogana. Evgen ni govoril ne s Silanom ne s Sido in se je po danih navodilih takoj spet vrnil v mesto. Med Hrušnico in Mariborom je bila za Roganovo hišo za vedno pretrgana vsaka vez, v kolikor se ni ohranila v tožbi, ki jo je vodil Evgen na Ingino zahtevo pozneje za razveljavljenje Ervinove oporoke, katero je pa nazadnje izgubil.

Popoldne sta prispeli na Silanovino ge. Mary Wellakova in Jasna Soršakova, kmalu za njima se je pa pripeljala v svojem avtomobilu tudi Danica Martinčeva. Toda Sida je ostala trdovratna. Kljub vsemu trkarju in prigovarjanju prijateljic ni hotela odkleniti vrat. Ker tudi ni odgovorila, so se zbale, da se ni morda umorila, zato so hotele s silo vdreti k njej. Šele tedaj se je Sida oglasila. Stopila je k vratom in dejala:

»Telesno še živim, samo duševno sem umrla. Za vse na vsem svetu. Pustite me v tej smrti.«

Vendar prijateljice niso odnehale. — Vztrajale so tako dolgo, da jim je naposled le odprla.

»Dobro,« je dejala, ne da bi odzdravila na njihove pozdrave, »ako že ne odnehate, izvolite! Toda moja ušesa ostanejo gluha. Govorite, kar hočete, poslušala vas ne bom, Legla je nazaj na divan in si s prsti zamašila ušesa.

»Sida,« so silile varjo, »bodi vendar pametna! Kakšen smisel naj ima vse to? Zgodilo se je, kar se je pač moralo zgoditi.«

Šele po dolgem nepremičnem molku se je Sida napol dvignila, pogledala tuje po vrsti vse tri in dejala:

»Če hočete, vam naštejem vse, kar mi hočete povedati. Govoriti mi hočete o usodi, o neizbežnosti vsega, kar se je zgodilo, o dolžnostih, ki jih imam do sebe, Danila in ne vem še vse do koga, o pameti, ki se je naj poslužim itd. Ni res?«

Iz življenja in sveta

Novo človeško pleme

V Avstraliji so odkrili novo človeško pleme — Odkriti narod stoji na visoki kulturni stopnji — Velik uspeh avstralske ekspedicije Hidesa in Malleya — Orjaške kače in druge zanimive živali — Skozi neprodorne džungle, pragozdovja in močvirja do neznanega naroda

Slavna ekspedicija J. G. Hidesa in V. J. Malleya v zemlji Papuancev je trčila na izredno velike težave. Neprodorna džungla, nepregledna močvirja, bojevita črna plemena ter drugi pojavi so predstavljali nepričakovane zapreke. Pri ekspediciji je sodelovalo 48 ljudi. Domača plemena so nešteto krat napadla ekspedicijo. Med uspehi te ekspedicije je treba predvsem upoštevati odkritje na hajališču zlata in drugih plemenskih kovin. Pri svojem potovanju je ekspedicija prišla do velike luknje, v kateri je bilo nešteto orjaških kač. Med temi kačami je bila ena tako ogromna, da bi brez posebnih težav mogla pogoltniti večje tele. Končno je ekspedicija po vseh težavah in ovirah prišla na veliko ravnino. Po tej ravnini so bila lepo obdelana polja, na katerih je rasel krompir. Prihod članov ekspedicije ni dolgo ostal neopažen. Nenadoma so se pojavili domačini, o katerih ni bilo doslej prav nič znanega.

So to ljudje majhne rasti, toda lepo in proporcionalno raščeni. Niso pa črnici, kakor ostali prebivalci papuanske zemlje, marveč so bele polti. Ti domačini so bili goli ter oboroženi z loki in sulicami, preko ramen so imeli torbo iz kože. Ko so domačini opazili pred seboj tužce, so bili takoj vznemirjeni in zaprepaščeni, da niso vedeli, kaj naj bi storili. Ostali so na mestu kakor ukopani in se niso niti za četrt koraka zganili. Člani ekspedicije so se zaman skušali sporazumeti s temi majhnimi ljudmi, ki so govorili neko govorico, ki je bila preje pesem kakor pa govorjenje. Dočim je izgovorjava črnih

plemen običajno neartikulirana, je pri teh majhnih papuanskih neznanjih zelo melo diozna in simpatična. Ko so videli, da jim nikdo od članov ekspedicije noče nič žalega storiti, so se počasi primaknili k ekspediciji. Ko so nekateri člani ekspedicije z znaki skušali dopovedati pripadnikom doslej še neznanega plemena, da so lačni, so domačini takoj razumeli in so prinesli krompir in neke vrste kruha. Ta doslej povsem neznan narod nima ničesar skupnega s črnici, ampak je po tipu značaja bližje belokožcem, kakor pa afrikanskim črncom ter stoji ta rod na visoki kulturni stopnji. Moški so miroljubni, pečajo se s poljedelstvom in lovom, v laseh nosijo cvetlice. Ne živijo v mnogoženstvu ter imajo manjše zadruge, ki tvorijo osnovno plemensko celico. Ti domačini so se kmalu spoprijateljili s člani ekspedicije ter jim šli v vsem popolnoma na roko. Vsekakor senzacionalno odkritje te ekspedicije o novem človeškem plemenu, ki je bilo doslej neznano, je zbudilo v vsem znanstvenem svetu ogromno zanimanje.

Koliko stane Italjo abesinska vojna.

Po službenih podatkih je potrošila Italija v treh mesecih pred pričetkom vojne v Abesiniji preko 23 milijonov funtov šterlingov. Potem, ko so pričeli vojne operacije, so seveda izdatki šli silno k višku, vendar pa doslej še ni bila objavljena službena statistika. Pač pa se računava v neslužbenih krogih, da je Italija v tem času potrošila še dvakrat toliko.

»Ne,« je rekla Danica, »nočemo ti ničesar govoriti. Prišle smo le, da smo pri tebi.«

»Čemu? Mar mislite, da ne morem biti sama? Da, morem in hočem biti. Ne maram nikogar, nobenih tolažb, nasvetov, navodil, prigovarjanj. Zaprla sem se vase in v sebi ostanem, zdaj in vedno. Čemu me gledate tako začudeno? Mislite, da se mi je zmešalo? Nikakor.«

Moje misli so tako jasne in urejene, kakor niso bile še nikoli. Vse vidim in vse vem. O, vam se o vsem tem še sanjalo ne bo nikoli. Kako prazna je vsa izmišljena modrost napram resničnim doživetjem, in kako tuja. Živo je le to, kar človek sam doživi.«

»Menda ne misliš med puščavnike,« je dejala Danica skoraj smeje. »Premlada si še in — ženska puščavnica... Prečudovito.«

»Ti si plavala vedno le po površini, plavaš in boš splavala,« jo je zavrnila Sida.«

»Če bi plavala po površini, bi se utopila,« se je zasmejala prijateljica.

»Ne, videla bi le, kako čudovito je v globinah. S svoje površine si gledala tudi na vse, kar je bilo okoli tebe. Gledala si tako na mene in na moje življenje in si vsega tega dosti kriva. Prav ti si bila tista, ki me je naganjala na pota, ki so me pripeljala sem.«

(Se bo nadaljevalo)

150.000 dolarjev na ulici.

17-letni Albert Cerreri je našel te dni na neki ulici v bližini newyorške borze kožnato torbico, v kateri je bilo bankovcev za 150.000 dolarjev. Mladi fant je bil tako pošten, da je teh 150.000 dolarjev takoj izročil policiji, ki sedaj poizveduje za lastnikom. Vsi ameriški časniki so prinesli obširna poročila o najdbi s sliko poštenega mladeniča. Posledica ni mogla izostati. V 24 urah je dobil pošteni mladenič preko 600 ponudb za nameščenje.

Mali oglasi

Razno

OSEBA.

Ki je 25. t. m. v gostilni »Nabavljalne zadruge« na Rotovškem trgu zamenjala »Hubertus« plašč, je poznana in se poziva, da ga čimprej istotam odda. 4933

Kupim

Kupujem stalno namizna in izvozna

JABOLKA

po dnevnih cenah. Jakob Kuntner, eksport sadja, Maribor, Kopitarjeva 12. 4914

Prodaj

SPALNICE, JEDILNICE,

kuhinjske opreme, stole vseh vrst za takojšnje dobave z jamčeno kupite pri Novaku, Vetrinjska 7, Koroška 8 4285

IZVRSTNO STARO VIÑO lastnega pridelka od 10 litrov naprej po Din 8.—. Stritarjeva ulica 7. 4938

Sobo odda

SOBO,

lepo, zračno, oddam takoj boljsemu, solidnemu gospodu. Vprašati v trgovini Kravos, Aleksandrova 13. 4857

Stanovanje

GOSPODA

sprejem na hrano in stanovanje. Cena zmerna. Sodna ul. 30-11, vrata 5. 4941

SOBO IN KUHINJO oddam. Studenci, Slomškova ul. 9. 4940

Službo dobi

SLUŽKINJO

za hišna dela rabim takoj. Informacije: Vetrinjska 6, trgovina. 4937

Pouk

ROJENA FRANCOZINJA poučuje gramatiko, konverzajo. Mademoiselle Guillette B., Wildenrainerjeva ul. 11/I. 4935

Kupujte svoje potreščine pri naših inserentih!

Za vse svete!

Za mamico:

Damski sport double plašč . . . Din 390— do 490—
Damski zimski plašč . . . Din 590— „ 1090—
Nepremočljiv hubertus . . . Din 320—

Za očka:

Obleke za celovne dni . . . Din 170— do 240—
Boljše obleke . . . Din 290— „ 390—
Kamgarn obleke . . . Din 490— „ 690—
Hlače . . . Din 75— „ 160—
Raglan . . . Din 320— „ 790—
Paletoji . . . Din 590—
Nepremočljiv hubertus . . . Din 320—
Sportne čepice . . . Din 12— „ 20—

Za deklice:

Sekcija obleke . . . Din 90— do 130—
Sportni plašči . . . Din 190— „ 290—
Nepremočljiv hubertus . . . Din 260—

Za dečke:

Otroške obleke . . . Din 60— do 160—
Dečje obleke . . . Din 160— „ 240—
Dečki raglan . . . Din 170— „ 290—
Boy plašči . . . Din 240— „ 320—
Pump hlače . . . Din 45— „ 60—
Sportne čepice . . . Din 10— „ 14—
Nepremočljivi hubertusi . . . Din 160— „ 220—

Poleg tega bogata izbira raznih oblek, cenene in dobre kvalitete,

POSETITE NAS!

Tivar obleke

Časi mi je izreči

Trgovski samopomoči

reg. pomožni blagajni v Mariboru

toplo zahvalo za izdatno podporo, ki mi je bila po smrti mojega soproga Sagmeister Josipa takoj izplačana. Priporočam vsakomur pristop k tej kulantni in dobrodelni instituciji.

Maribor, dne 28. oktobra 1935.

Sagmeister-Glanz Magdalena s. r.